

หัวใจวายเป็นภาวะเจ็บป่วยที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ การมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพที่เหมาะสมจะช่วยป้องกันความรุนแรงและภาวะแทรกซ้อนของโรคได้ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน และการสนับสนุนทางสังคม และศึกษาอำนาจการทำนายของการรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน และการสนับสนุนทางสังคมต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในผู้สูงอายุที่มีภาวะหัวใจวาย ที่มารับบริการที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ และโรงพยาบาลนครพิงค์ เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก จำนวน 200 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ แบบสอบถามการรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ แบบสอบถามการรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตน และแบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม ได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ แบบสอบถามการรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ และแบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตน โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคได้ค่าเท่ากับ .85, .79 และ .85 ตามลำดับ และแบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพทั้งโดยรวมและรายด้าน และแบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม ใช้เทคนิคการทดสอบซ้ำได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยรวมเท่ากับ .86 ในแต่ละด้านมากกว่า .70 ขึ้นไป และแบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และหาอำนาจในการทำนายโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพ ด้านกิจกรรมทางกาย ด้านสัมพันธ์ทางระหว่างบุคคล ด้านการเจริญทางจิตวิญญาณอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง ส่วนด้านโภชนาการ และด้านการจัดการกับความเครียดอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

2. กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน และการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับสูง ส่วนการรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพอยู่ในระดับต่ำ

3. การรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การสนับสนุนทางสังคม และการรับรู้สมรรถนะแห่งตน สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพได้ร้อยละ 32.90 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .001

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับบุคลากรด้านสุขภาพ ในการหาแนวทางเพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุที่มีภาวะหัวใจวายมีการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ อันจะนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

Heart failure is a chronic condition commonly found in the elderly. Appropriate health promoting behaviors can prevent severity and complications of the disease. The purpose of this predictive correlational study was to describe levels of health promoting behaviors, perceived benefits of health promoting behaviors, perceived barriers to health promoting behaviors, perceived self-efficacy, and social support and to explore predicting factors of perceived benefits of health promoting behaviors, perceived barriers to health promoting behaviors, perceived self-efficacy, and social support to health promoting behaviors among the elderly with heart failure. The subjects were 200 patients who were treated at Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital and Nakornping Hospital. They were selected by convenient sampling. The research instruments used for data collection consisted of a Demographic Data Recording Form, a Health Promoting Behaviors Questionnaire, a Perceived Benefits of Health Promoting Behaviors Questionnaire, a Perceived Barriers to Health Promoting Behaviors Questionnaire, a Perceived Self-efficacy Questionnaire, and a Social Support Questionnaire. The content validity of all questionnaires was confirmed to be valid by a panel of experts. The reliability of the questionnaires was also tested. The Cronbach's alpha coefficient of perceived benefits of health promoting behaviors questionnaire, perceived barriers to health promoting behaviors questionnaire, perceived self-efficacy questionnaire were .85, .79 and .85 respectively. The reliability of overall health promoting behaviors questionnaire, social support questionnaire using test-retest were .86 and .81 respectively and each aspect of the health promoting behaviors questionnaire was at an acceptable level which was greater than .70. Data were analyzed by using descriptive statistics and stepwise multiple regression.

The results revealed that:

1. The subjects had a moderately appropriate level of overall health promoting behaviors. Considering each aspect of health promoting behaviors, health responsibility, physical activity, interpersonal relations, and spiritual growth were at a moderately appropriate level whereas nutrition and stress management were at a highly appropriate level;
2. The subjects had a high level of perceived benefits of health promoting behaviors, perceived self-efficacy, and social support, whereas perceived barriers to health promoting behaviors was at a low level; and
3. The perceived benefits of health promoting behaviors, social support, and perceived self-efficacy, together could explain the variation of health promoting behaviors at about 32.90 percent ($p < .001$).

These findings could be used by health care providers as basic data for modifying health promoting behaviors among elderly patients with heart failure in order to improve their quality of life.